

Prof. dr. sc. Željko Tanjić, rektor Hrvatskog katoličkog sveučilišta

Govor na otvorenju znanstvenog skupa

Nadbiskup Stepinac i Srbi u Hrvatskoj ukontekstu Drugoga svjetskog rata i poraća

Poštovani,

U apostolskoj konstituciji *Ex corde Ecclesiae* sv. Ivana Pavla II koja je posvećena katoličkim sveučilištima kaže se: »Temeljno poslanje nekoga sveučilišta je trajno traženje istine putem istraživanja, čuvanja i posredovanja znanja za dobrobit društva« (ECE, 30). Slijedeći tu misao u svom je dekretu osnutka HKS-a *De luce vera illuminata* Veliki kancelar našeg Sveučilišta, zagrebački nadbiskup i metropolit kardinal Josip Bozanić, napisao: "Želja mi je da *Hrvatsko katoličko sveučilište* bude sposobno vršiti nepristrano istraživanje istine te čuvati i posredovati znanje." Od samoga početka naše Sveučilište, u okviru svojih mogućnosti, ostaje vjerno ovoj zadaći i poslanju: traženju istine.

Stoga nas nije iznenadio prijedlog i poticaj našeg Velikog kancelara da organiziramo znanstveni skup koji je posvećen pitanju odnosa blaženog Alojzija Stepinca, zaštitnika našega Sveučilišta, i Srba u Hrvatskoj u kontekstu II. svjetskog rata i poraća i to upravo s ciljem da istina o kardinalu Stepincu postane još jasnija. Hvala Vam, Uzoriti, na tom poticaju.

Isto tako, ako se sveučilište shvaća kao ono što ono stvarno jest, kao *universitas*, kao zajednica kojoj je jedini i prvotni cilj traženje istine, u tom slučaju na sveučilištu i ljubav zauzima posebno mjesto. I to ona ljubav koju nazivamo «intelektualna ljubav». Ovaj je pojam među prvima skovao blaženi Antonio Rosmini, svećenik i teolog, koji je, osnivajući svoj «Institut», govorio o tri službe ljubavi u odnosu spram dobra bližnjega: prva je vremenita ljubav, treća je duhovna ili moralna ljubav, a druga je intelektualna ljubav. Ta ljubav teži za pomoći drugome u oblikovanju njegovog intelekta, njegovih životnih stavova i u razvoju njegovih intelektualnih i duhovnih sposobnosti. Dakle, oslobađanje ljudskog uma od mraka neznanja i njegovo prožimanje istinom čin je istinske, prave ljubavi. Tako je razmišljao i blaženi papa Pavao VI. koji je napisao da i «znanost može biti ljubav (...). Svatko tko djelovanjem misli i pera nastoji širiti istinu služi ljubavi.» Ljubav shvaćena kao svjedočanstvo i navještaj istine kroz intelektualno djelovanje pravi je i važan vid ljubavi.

Na takvu ljubav nas neprestance poziva i papa Franjo koji se ne umara naviještati kako upravo kroz dijaloški oblikovanu ljubav najbolje svjedočimo za Krista i najbolje pokazujemo lice milosrdnog Oca. Upravo na tom tragu vidimo njegov poziv da kroz dijalog,

kroz razmišljanje, kroz oslušivanje, razmatramo i život blaženog Alojzija Stepinca, svjedoka Kristove ljubavi za svakog čovjeka.

Stoga sam zahvalan svima koji su omogućili da ostvarimo ovaj *symposion*, ovu gozbu intelektualne ljubavi u žudnji za istinom sve u nadi da ćemo, upravo na poticaj pape Franje i našeg Velikog kancelara, čuti jedni druge, razgovarati i otvarati se sve više Istini, pisanoj velikim slovom, prepoznajući i međusobne rane i boli koje smo kao kršćani pozvani vidati i zacjeljivati na dobro svih nas, posebice hrvatskog društva, u njemu pak posebice na dobro Hrvata i Srba i svih građana Hrvatske, kao i u nadi blaženije budućnosti. Siguran sam, u međusobnoj ljubavi i poštovanju.

Zahvaljujem Organizacijskom odboru, posebice kolegama doc. dr. sc. Mariju Kevi, doc. dr. sc. Tomislavu Aniću, kao i gospođi Suzani Obrovac Lipar, koji su pored velikog truda uloženog u organizaciju skupa organizirali izložbu «Alozije Stepinac u slici i riječi» koju možete razgledati u predvorju dvorane, Nadbiskupskom duhovnom stolu, posebice mons. Ivanu Šašku, pomoćnom biskupu zagrebačkom i mons. Nedjeljku Pintariću, biskupskom vikaru za kulturu i članovima Odbora. Hvala mons. Jurju Batelji, postulatu kauze za proglašenje svetim blaženog kardinala Alojzija Stepinca na savjetu i pomoći. Bez prof. dr. Josipa Šimunovića, ravnatelja NPI i njegovih suradnika ovaj simpozij ne bi bio moguć. Hvala Ti, dragi Josipe, na učinjenom kao i prof. dr. Anti Crnčeviću, ravnatelju HILPA, i njegovim suradnicima na oblikovanju grafičkog i vizualnog identiteta skupa, te na pripremi materijala. Hvala svim suradnicima, posebice prorektoru prof. dr. sc. Gordanu Črpiću, isto tako članu Odbora, mojim prorektorima, pročelniku Odjela za povijest doc. dr. sc. Ivanu Majnariću, članu Odbora, i studentima HKS-a, koje od srca pozdravljam, na svemu učinjenom za uspjeh ovoga skupa. I ne na posljetku: hvala predavačima, posebice dr. sc. Esther Gitman koja je za ovu prigodu došla iz New Yorka i koja je govorila sinoć te našim kolegama iz Beograda koji su prihvatili naš poziv i došli među nas iznijeti svoje stavove i mišljenja. Kolega Koljanin i kolegice Radić, dobro došli u Zagreb! Raduje me suradnja mnogih znanstvenih i nastavnih institucija u organizaciji simpozija: Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Hrvatskog instituta za povijest, Instituta za suvremenu istoriju Srbije i Instituta za noviju istoriju Srbije iz Beograda, Centra za obnovu kulture i Postulature kauze za proglašenje svetim blaženog Alojzija Stepinca. Raduje me veliki interes medija za ovaj skup i hvala im na praćenju. Svima nam želim uspješan rad.